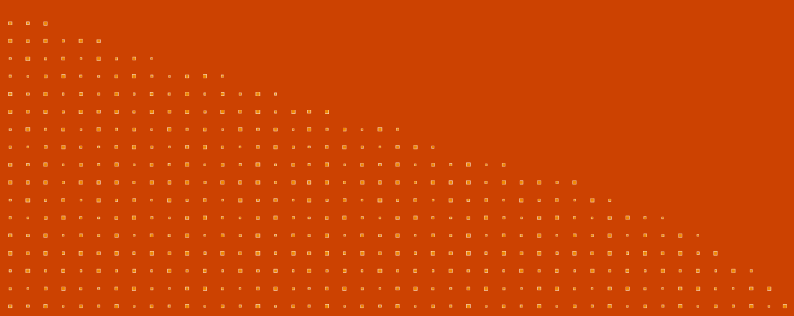

Bilaga 1: Beräkningsunderlag till Pensionsmyndighetens remissvar på DS 2025:24

Utdelningsbart överskott i
inkomstpensionssystemet

PENSIONS
MYNDIGHETEN

Innehåll

Beräkningsunderlag till Pensionsmyndighetens remissvar på DS 2025:24	1
Vad talar för ett fortsatt överskott inom inkomstpensionssystemet?	3
Metod	5
Resultat	6
Annan balanstalsnivå för överskottsutdelning	8
Sämre demografi	10
Högre volatilitet i buffertfonden	13
Inkomstpensionsökning för olika generationer och olika åldrar	16

Vad talar för ett fortsatt överskott inom inkomstpensionssystemet?

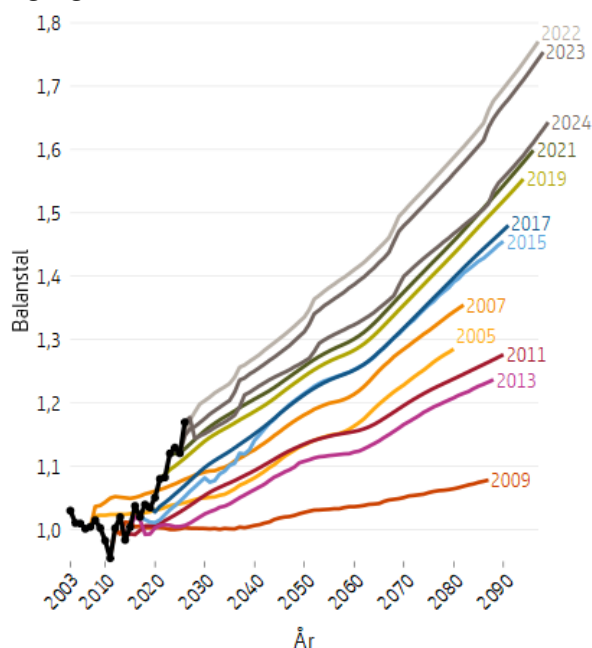
Pensionsmyndigheten har ett uppdrag att varje år redovisa det allmänna pensionssystemets finansiella ställning och utveckling¹ och göra en framskrivning av systemets antagna långsiktiga utveckling. I rapporten Pensionssystemets framtid i tre scenarier redovisas svaret med 75-åriga framskrivningar i ett optimistiskt-, pessimistiskt- och ett basscenario.

Måttet för inkomstpensionens finansiella ställning är balanstalet, ett balanstal högre än ett innebär att tillgångarna i systemet är högre än skulderna och ett balanstal som är lägre än ett innebär att skulderna är större än tillgångarna och att balanseringsmekanismen träder i kraft. Under en balanseringsperiod förändras pensioner och pensionsbehållningar med balansindex istället för den vanliga inkomstindexeringen. Figur 1 till höger visar olika årgångar av tre scenarier

balanstalsframskrivningar enligt antagandena för basscenarioet. Den svartprickade linjen är utfallet, det fastställda värdet för balanstalet. Rent generellt gäller att ju senare framskrivning, desto högre framtida värden för balanstalet. Ett undantag är balanstalsframskrivningen som gjordes 2024, den ligger lägre än framskrivningarna för 2022 och 2023. Anledningen till detta är att framskrivningen för 2024 använde SCB:s befolkningsframskrivning från 2023 vilket har både lägre fruktsamhet och lägre nettoinvandring än tidigare befolkningsframskrivningar.

I framskrivningarna från 2022 och framåt så tas det hänsyn till riktåldersreformen. Detta ledde till högre balanstalsframskrivningar eftersom arbetslivet förlängs och antalet år som pensionär minskar, vilket stärker inkomstpensionens finansiella ställning.

Figur 1. Balanstalsframskrivningar för olika årgångar av tre scenarier

¹ Förordning (2002:135) om årlig redovisning av det inkomstgrundade ålderspensionssystemets finansiella ställning och utveckling.

Pensionsmyndighetens framskrivningar visar alltså att vi ser låg framtida risk för att balanseringen ska slå till och att tillgångarna på sikt väntas bli betydligt högre än skulderna.

Inom inkomstpensionen betalas det för närvarande ut mer pension än vad det kommer in pensionsavgifter, det så kallade avgiftsnettot är negativt, se den svartprickade linjen i Figur 2. Underskottet finansieras av buffertfonden (2:a–4:e AP-fonderna). Orsaken till underskottet beror till stor del på att olika årskullar är olika stora. Årskullarna som föddes efter andra världskrigets slut var stora vilket får till följd att deras barn, födda på 60-talet, och barnbarn, födda runt 90-talet är större än andra årskullar. Födda 1940 är redan

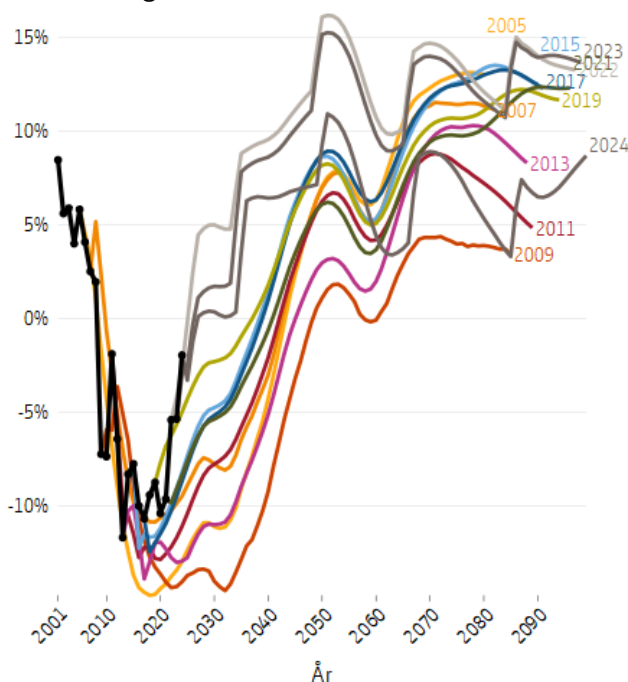
pensionärer och de som är födda på 60-talet börjar närma sig pensionsåldern. Detta avspeglas i framskrivningar av avgiftsnettot som väntas vara negativt, alltså högre pensionsutbetalningar än pensionsavgifter, för en tid framöver.

Tidpunkten för när det negativa avgiftsnettot väntas vända till positivt har tidigare lagts allteftersom det har kommit nya framskrivningar i tre scenarier. I framskrivningen från 2009 väntades det ske runt 2050 och i de senaste framskrivningarna inom en ganska snar framtid. En stor förklaring är att höjda pensionsåldrar höjer avgiftsnettot.

När avgiftsnettot vänder till positivt behöver inte buffertfonden längre finansiera ett underskott utan överskottet av avgifterna kommer att ackumuleras i buffertfondens tillgångar.

Det finns alltså åtminstone två faktorer som talar för att balanstalet kommer att fortsätta öka i framtiden: riktåldern stärker inkomstpensionssystemet och att avgiftsnettot väntas vända till positivt. En sista faktor är att placeringarna som buffertfonden gör på finansmarknaden i förväntan har en högre ökningstakt än genomsnittslönen som styr pensionsskuldens tillväxt.

Figur 2. Framskrivningar av avgiftsnettot, influtna avgifter minus pensionsutbetalningar som andel av influtna avgifter.

Metod

Pensionsmyndigheten har analyserat hur olika utvecklingsförlopp påverkas av införandet av en gas i inkomstpensionssystemet. Beräkningarna har gjorts i Pensionsmodellen, ett verktyg för att göra långsiktiga framskrivningar av inkomst- och premiepensionens finansiella utveckling. Pensionsmodellen används vanligen för att ta fram underlag till tre scenarier (bas, optimistiskt och pessimistiskt) där antagandena om framtiden är konstanta. I exempelvis basscenariot väntas den reala framtida inkomstutvecklingen vara 1,8 procent, inflationen 2 procent och den reala avkastningen för buffertfondens tillgångar 3,25 procent. Befolkningsutvecklingen följer SCB:s befolkningsframskrivnings basalternativ och sysselsättningen antas vara ett genomsnitt av de senaste årens sysselsättning.

Till denna rapport gör vi istället andra typer av beräkningar. Vi gör 100 simuleringar där de framtida antagandena inte längre är konstanta. Underlaget härstammar från förarbetet till de förändrade reglerna² för balanstal- och inkomstindexberäkningarna som gjordes 2015. Antagandena för inflation, sysselsättning, fondtillväxt och löneutveckling är sammankopplade, så att en försämrad konjunktur påverkar både arbetsmarknad, löner och avkastning. Likaså finns det i vissa scenarier perioder av hög inflation som återföljs av deflation. Simuleringarna speglar därmed 100 olika alternativa framtider som kan sammanfattas enligt följande:

Tabell 1. Sammanfattning av antaganden, procent

Parameter	Standard-		3 scenariers		
	Medel	avvikelse	Minimum	Maximum	basalternativ
Inflation	0,68	1,3	-4,3	7,4	2,0
Reallönetillväxt	1,12	1,84	-8,0	9,7	1,8
Sysselsättning ³	0	0,3	-1,3	1,7	0
Real avkastning i buffertfonden	2,13	0,98	-3,0	7,0	3,25

Sammantaget kan man säga att medelöveravkastningen, skillnaden mellan buffertfondens 2,13 procent och reallönetillväxtens 1,12, är lägre än basscenariot i tre scenariers 3,25 respektive 1,8 procent. En del av de 100 simuleringarna har en högre medelöveravkastning och en del har en lägre.

² DS 2015:6 En jämnare och mer utveckling av inkomstpensionerna.

³ I Pensionsmodellen modelleras sysselsättningen av andelen personer med pensionsgrundande inkomst uppdelat i kön, ålder och födelselandgrupp.

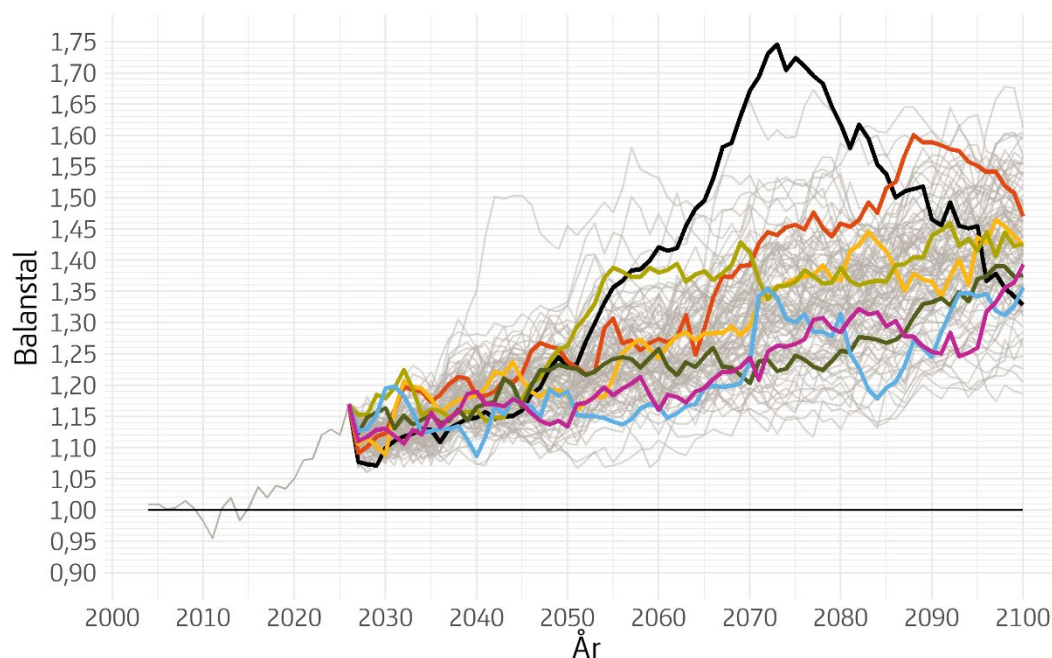
Vi har jämfört de 100 simuleringarnas utfall med och utan en gas på balanstalsnivån 1,15 och även:

- Undersökt gas vid balanstalsnivåerna 1,10, 1,12 och 1,18
- Jämfört vad som händer vid en sämre demografisk utveckling än SCB:s basalternativ. I detta scenario används SCB:s framskrivning med lägre födslotal och lägre nettoinvandring än i basalternativet.
- Undersökt vad som händer vid högre volatilitet i buffertfonden. Den reala medelavkastningen är densamma men standardavvikelsen är tredubblad och den maximala nedgången -10,4 procent och den maximala uppgången 16,8 procent.

Resultat

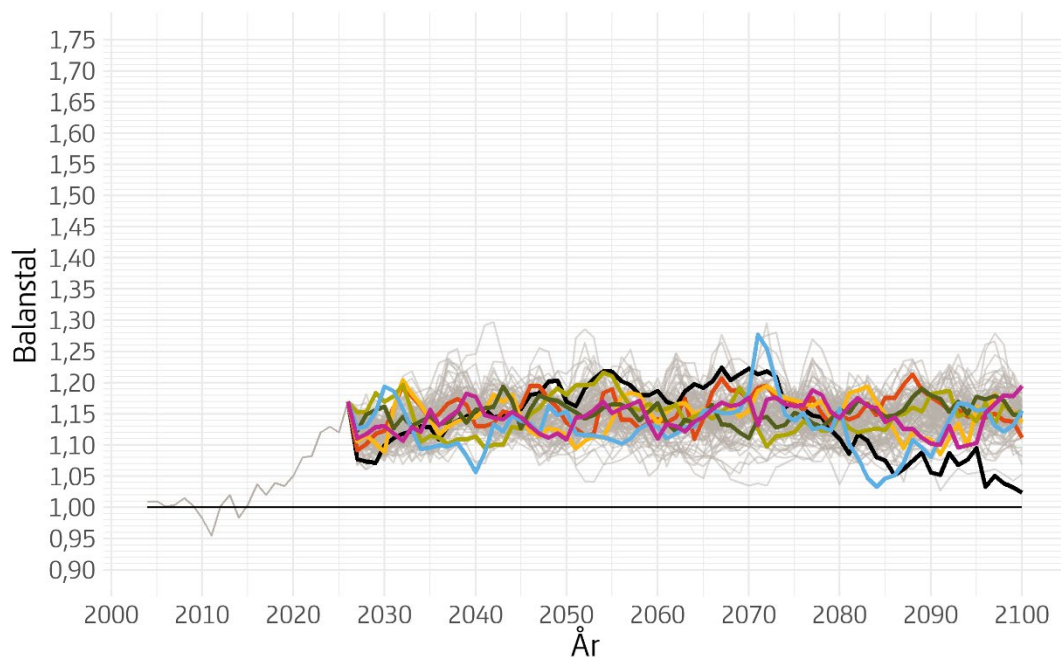
Det inträffar inte någon ny balanseringsperiod i någon av de 100 simuleringarna utan införd gas, se Figur 3. Balanstalet når som högst 1,75 runt år 2073 i en av simuleringarna. I figuren är 7 simuleringar färglagda för att det ska vara enklare att se hur några slumpmässigt utvalda förlopp utvecklar sig. Samma simuleringar behåller sina färger i efterföljande figurer för att enklare kunna jämföra händelseförloppen.

Figur 3. Balanstalsframskrivningar för 100 simuleringar.

I Figur 4 visas vad som händer med balanstalsframskrivningarna när man tillämpar utredningens förslag: att en tredjedel av inkomstpensionssystemets överskott över balanstalsnivån 1,15 ökar pensionsbehållningar och inkomstpensionsutbetalningar.

Figur 4. Balanstalsframskrivningar med gas vid 1,15 för 100 simuleringar.

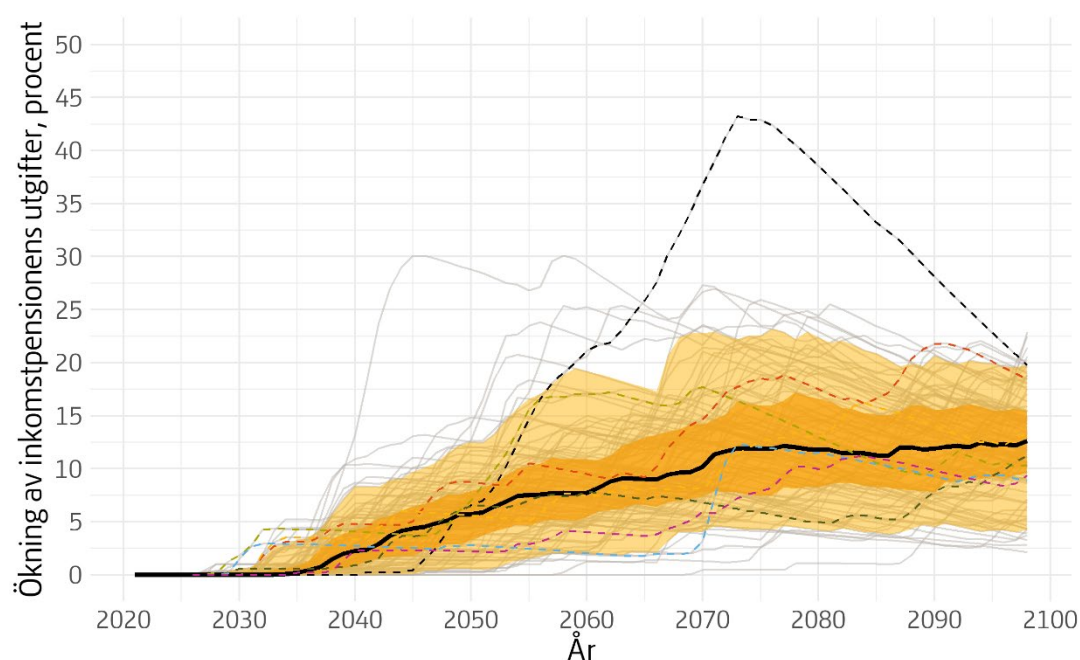

Majoriteten av balanstalstrajektorierna hamnar runt 1,15 och man hamnar inte under balanstalsnivån 1 i någon av simuleringarna. Den svartlagda linjen är intressant, efter att ha delat ut det stora överskott som uppstått 2050–2070, Figur 3, så försvagas systemet efter år 2080, Figur 4, och närmar sig ett balanstal på 1 i slutet av simuleringsperioden. Försvagningen beror till stor del på att buffertfondens reala avkastning är negativ under perioden 2072–2098.

I flera av simuleringarna nås balanstalsnivån 1,25 trots att överskottet delas ut över 1,15, exempelvis i den ljusblå simuleringen. Det innebär att en del simuleringar ibland har en gas på 5 procent under ett år. I den ljusblå linjen beror balanstalstoppen på att en 10-årsperiod med reallöneökningar runt noll efterföljs av en 5-årsperiod med höga reallöneökningar mellan 4 och 7 procent. Detta ökar avgiftsinkomsten runt 2070-talet vilket stärker balanstlets avgiftstillgångar kraftigt.

I 90 procent av simuleringarna är inkomstpensionsutbetalningarnas utgiftsökning som högst 22,5 procent, det övre ljusgula segmentet runt 2067–2082 i Figur 5. Den heldragna svarta linjen visar den mittersta ökningen, medianen, för utgiftsökningen, det brandgula intervallet innehåller 50 procent av simuleringarna och det ljusgula intervallet 90 procent. De streckade, färglagda linjerna är samma trajektorier som i tidigare figurer.

Figur 5. Ökning av inkomstpensionens årliga utgifter vid utdelningsnivå 1,15, procent.

Medianvärdet överstiger 5 procents utgiftsökning år 2048 och 10 procent år 2070. Medelvärde av avkastningen i buffertfondens tillgångar är relativt modest i simuleringarna och det är lägre överavkastning än i tre scenariers basalternativ. Det medför att balanstalets storlek påverkas mer av riktåldershöjningar, befolkningens storlek och sysselsättningen än buffertfondens tillväxt.

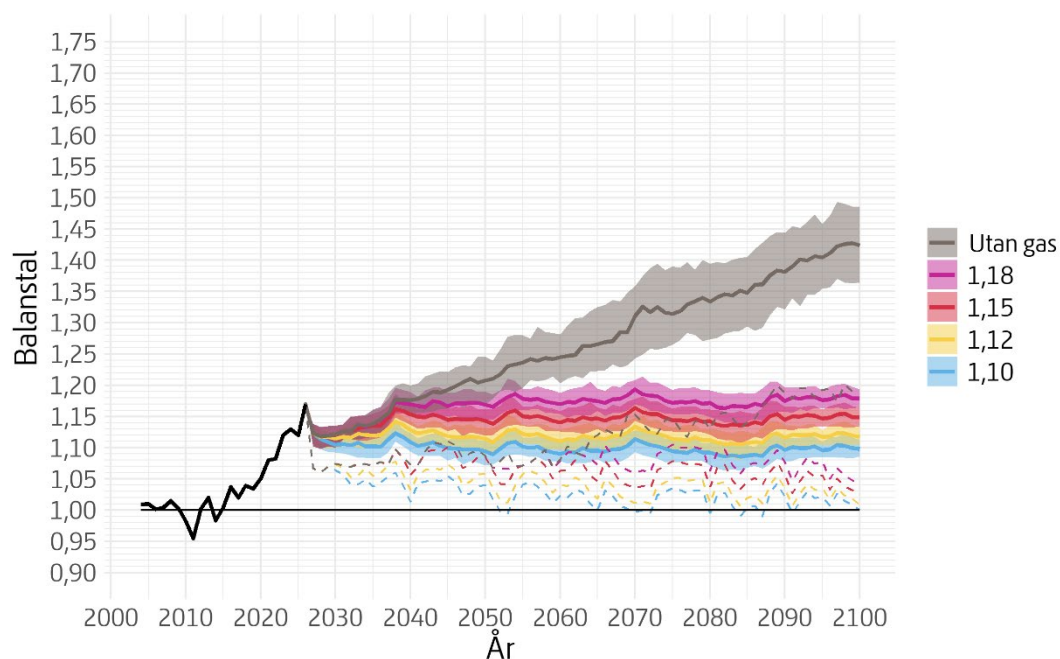
Annan balanstalsnivå för överskottsutdelning

Valet av nivå då ett utdelningsbart överskott existerar påverkar hela inkomstpensionssystemet. En högre gräns leder till att mer tillgångar ackumuleras i buffertfonden med dess, i förväntan, högre avkastning än inkomstillväxten. Samtidigt leder en högre nivå att tidpunkten för överskottsutdelning skjuts på framtiden och att de som varit med och hjälpt till att bygga upp fonden⁴ riskerar att inte få ta del av överskottsutdelning innan de hunnit avlida.

Figur 6 visar distributionen för de 50 procent vanligaste balanstalsutfallen för överskottsutdelningsnivåerna 1,10, 1,12, 1,15, 1,18 och ingen gas. Utan gas hamnar balanstalet år 2100 mellan 1,36–1,49 i hälften av simuleringarna med ett medianvärde på 1,42. När överskottsutdelningen är implementerad varierar medianvärdet istället runt respektive överskottsutdelningsnivå.

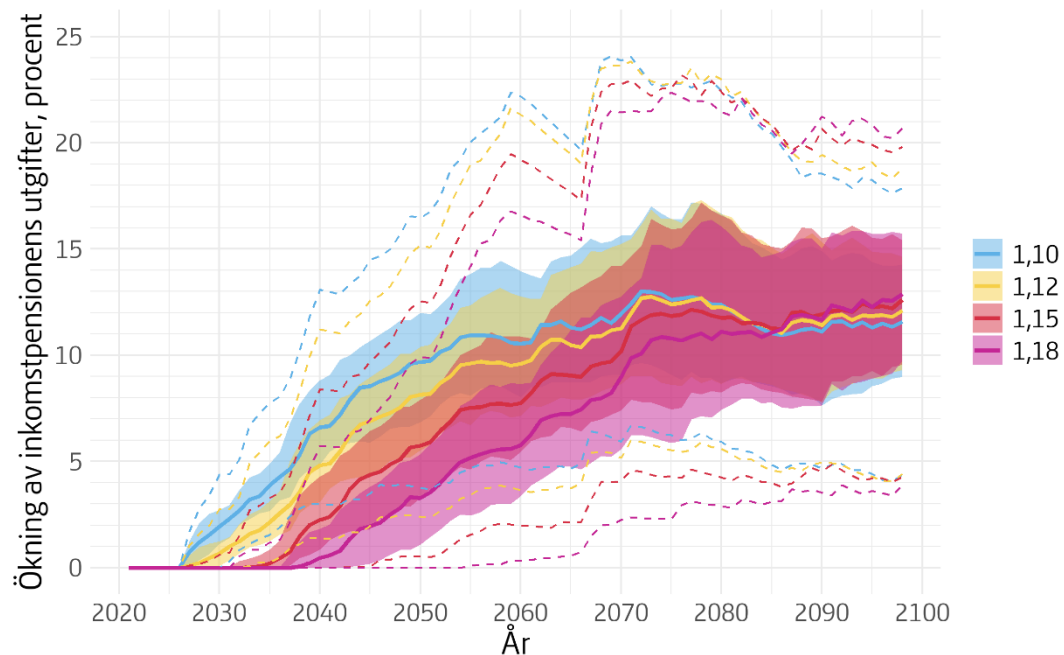
⁴ Att försöka reda ut om det finns någon form av rättvisa mellan generationer eller vinnare och förlorare på tillgångarna i buffertfonden är inte möjligt enligt rapportförfattaren. Det har gått för lång tid, varit för olika avgiftssatser, för olika placeringsinstruktioner, olika redovisningsprinciper, olika pensionssystem, avgifter under eller över tak med mera.

Figur 6. Balanstalets utveckling för olika utdelningsnivåer. Det färgade intervallet innehåller 50 procent av alla simuleringar och den heldragna linjen är medianbalanstalet. De streckade linjerna längst ner är de olika utdelningsnivåernas lägsta värde för balanstalet.

I figuren är den streckade linjen det lägsta värdet från respektive utdelningsnivås simuleringar. Vid utdelningsnivån 1,10 går man nämligen in i kortvariga, 1–3-åriga, balanseringar i 7 av de 100 simuleringarna. I de högre utdelningsnivåerna inträffar inte detta. Det ska också sättas i relation till att medianvärdet för inkomstpensionsutbetalningarna är 10 procent högre än utan gas, se Figur 7.

Figur 7. Ökning av utgifterna för inkomstpensionsutbetalningar för 100 simuleringar och olika balanstalsnivå för överskottsutdelning. De streckade linjerna är 5:e respektive 95:e percentilen, det helfärgade intervallet är 25-75:e percentilen och de heldragna linjerna medianvärdet.

En lägre balanstalsnivå för överskottsutdelning leder till en tidigareläggning av när utdelningen inträffar. I mediansimuleringen påbörjas utdelningen år 2027 vid en balanstalsnivå på 1,10 och 1,12, år 2033 för nivån 1,15 och år 2038 för 1,18. Samtidigt är spridningen stor. I Figur 7 går det att se att runt år 2060 ligger 90 procent av simuleringarna inom intervallet 5–22 procent för nivån 1,10 och 0,3–17 procent för nivån 1,18. I slutet av simuleringsperioden är det inte särskilt stor skillnad i utgiftsökning för inkomstpension mellan de olika balanstalsnivåerna, vare sig i medianvärde, 12–13 procent, den 25:e percentilen, 9–10 procent eller den 75:e percentilen, 14–16 procent.

En lägre balanstalsnivå leder alltså till högre överskottsutdelningar tidigare än vid en högre balanstalsnivå. På 50 års sikt är det inte särskilt stor skillnad i utgiftsökning mellan de olika balanstalsnivåerna. Däremot så påbörjades det kortvariga balanseringar efter år 2050 i 7 av de 100 simuleringarna vid en överskottsutdelningsnivå på 1,10.

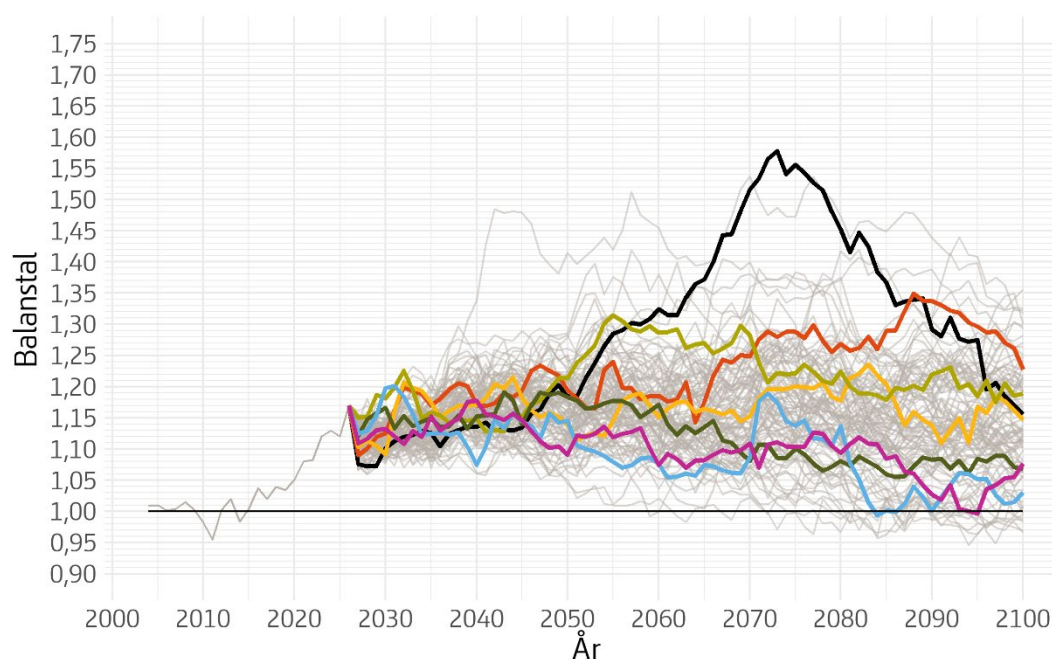
Sämre demografi

På längre sikt är det den demografiska utvecklingen som har störst påverkan på ett pensionssystem. För att få en bättre uppfattning om vilka effekter överskottsutdelningen har i en, ur ett pensionssystemperspektiv, sämre framtid har 100 simuleringar gjorts med mer påfrestande demografiska antaganden. Samma ekonomiska antaganden har använts, men demografin har ändrats från SCB:s

huvudalternativ från 2024 till en framskrivning med alternativa antaganden. Antalet födda barn blir lägre eftersom SCB:s alternativ med lägre fruktsamhet används och nettoinvandringen minskar när SCB:s alternativ med lägre migration används. I slutändan leder detta till att befolkningen i Sverige blir 9,3 miljoner personer i slutet av den 75-åriga simuleringsperioden istället för huvudalternativets 12,5 miljoner⁵.

En sämre befolkningsutveckling leder till att man går in i en eller flera balanseringsperioder i 15 av de 100 simuleringarna även utan någon form av gas, se Figur 8. Tiden i balansering var i medeltal 11,5 år lång men varierar mellan 1 och 36 år. Medelsänkningen av inkomstpensionen till följd av bromsen var 1,6 procent och den största sänkningen i ett scenario var 7,9 procent.

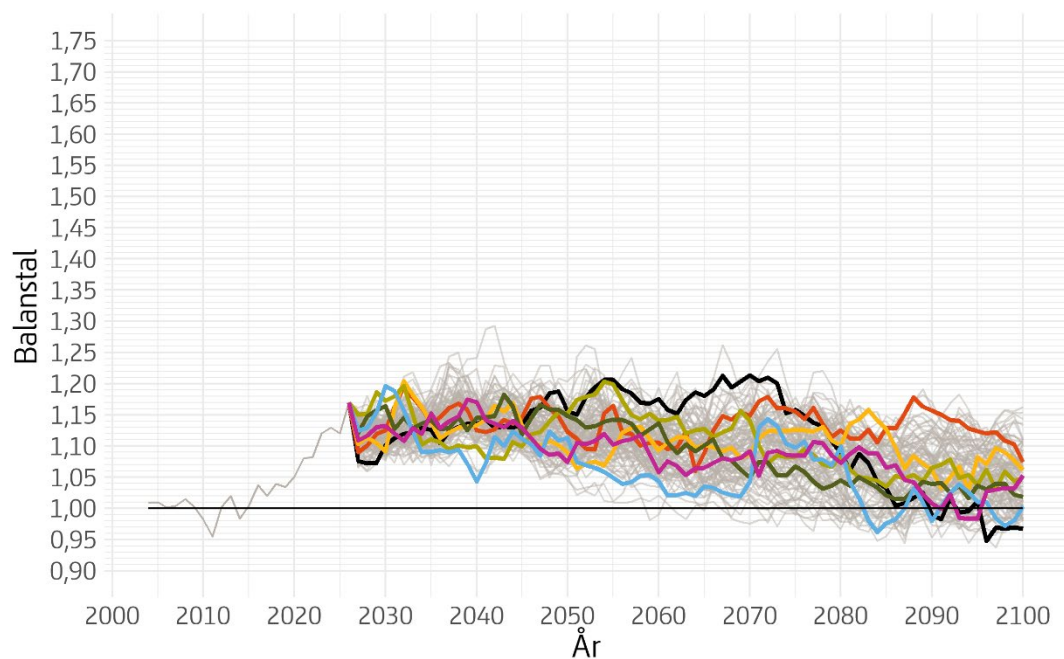
Figur 8. Balanstalsframskrivningar för 100 simuleringar med sämre befolkningsutveckling.

Vid en överskottsutdelning över balanstalsnivån 1,15 ökar antalet simuleringar där balanseringsperioder påbörjas, se Figur 9. Det blir nu balanseringsperioder i 40 av de 100 simuleringarna med en genomsnittlig längd på 11,6 år och variation mellan 1 och 36 år. Medelsänkningen till följd av bromsen var 1,8 procent och den största sänkningen i ett scenario var 11,0 procent.

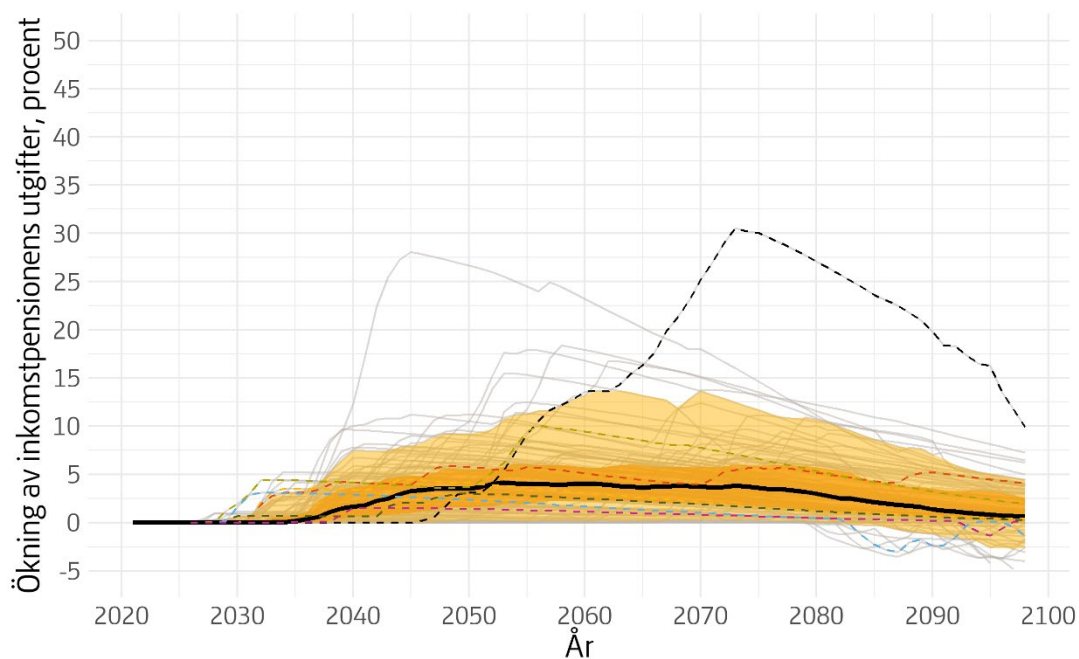
⁵ I huvudalternativet är fruktsamhetstalet 1,4 barn per kvinna för Sverigefödda kvinnor och ökar till 1,65 runt år 2033. Därefter är det relativt konstant fram till runt 2050 då det sakta ökar till 1,74 barn per kvinna. I det pessimistiska alternativet fortsätter fruktsamhetstalet att sjunka till 1,3 barn per kvinna fram till år 2027 för att sedan öka till 1,52 runt år 2033. Därefter är det relativt konstant fram till runt år 2050 då det sakta ökar till 1,60 barn per kvinna.

Figur 9. Balanstalsframskrivningar med gas vid 1,15 för 100 simuleringar med sämre befolkningsutveckling.

Medianökningen för inkomstpensionens utgifter blir ungefär 4 procent runt år 2050 till 2075 för att sedan avta och gå mot 0 i slutet av simuleringsperioden, se Figur 10. I 5 procent av simuleringarna är utgiftsökningen negativ efter år 2082 på grund av att balanseringen sänker inkomstpensionerna.

Figur 10. Ökning av inkomstpensionens årliga utgifter vid utdelningsnivå 1,15 och med sämre befolkningsutveckling, procent.

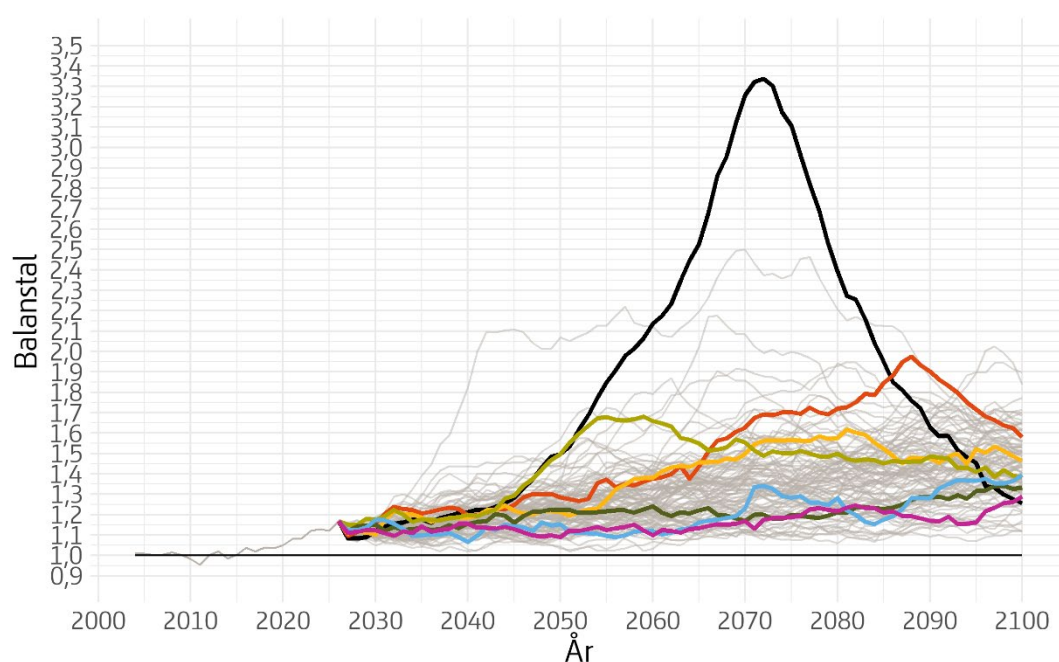
En sämre befolkningsutveckling leder alltså till simuleringar, både med och utan gas, där balanseringsmekanismen, ”bromsen”, slår till och sänker inkomstpensionens utbetalningar och pensionsbehållningar. En utdelning av överskott vid balanstalsnivån 1,15 gör att fler simuleringar, 40 istället för 15, går in i en balansering. Trots att antalet perioder ökar väldigt mycket verkar inte balanseringsförloppen bli särskilt dramatiska, medelsänkningen av inkomstpensionen i de 40 balanseringarna var 1,8 procent jämfört med de 15 simuleringarna utan gas 1,6 procent. Om man endast ser till de 15 simuleringarna med balansering både med och utan gas, så sänks inkomstpensionen i genomsnitt ytterligare med 0,9 procent till följd av gasen. De förlängdes också med i snitt 5,4 år.

Preliminära beräkningar med sämre demografi och 1,1 som utdelningsnivå gav 68 simuleringar med balanseringsperioder och en genomsnittlig längd på 25 år.

Högre volatilitet i buffertfonden

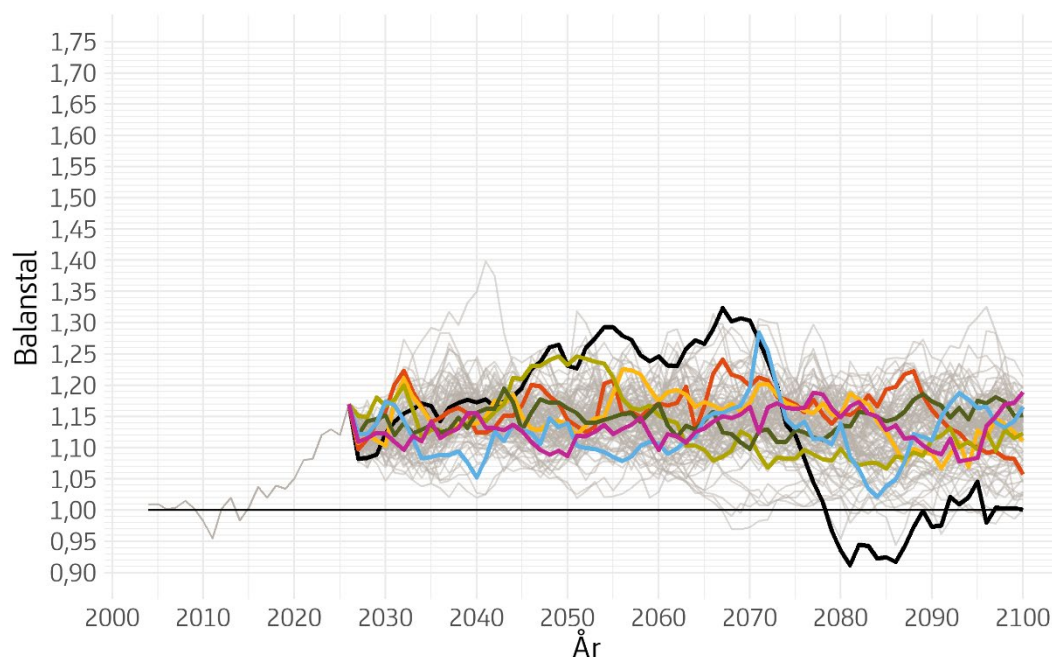
I detta avsnitt har samma ekonomiska förutsättningar använts samt en demografisk utveckling enligt SCB:s huvudalternativ från 2024. Det som skiljer sig är att buffertfondens avkastning har fått en ökad volatilitet med nästan tre gånger så höga toppar och djupa dalar. Trots detta är medelvärdet för avkastningen i varje simulering detsamma som tidigare. Detta innebär att den största årsvisa ökningen är 16,8 procent och den största minskningen -10,4 procent. I Figur 11 visas effekterna av detta för de 100 simuleringarna utan gas.

Figur 11. Balanstalsframskrivningar för 100 simuleringar med hög volatilitet i buffertfondens avkastning. Observera byte av skala på stående axel.

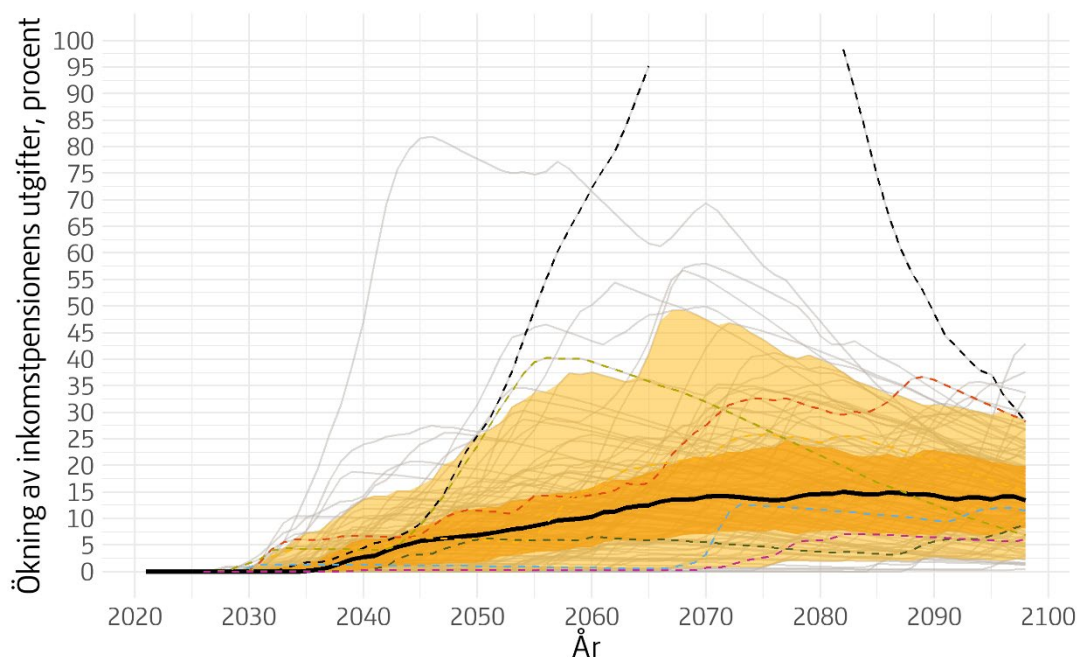
I vissa av scenarierna leder den ökande volatiliteten i buffertfonden till att balanstalet blir högre än 2. I simuleringen i den svarta heldragna linjen är det en lång period av höga ökningstakter för buffertfonden som följs av en längre period av negativ avkastning (medelvärde för avkastningen är ju detsamma). Storleken på balanstalet påverkas därmed kraftigt av ordningen och längden på när perioder med hög avkastning inträffar.

Figur 12. Balanstalsframskrivningar med gas vid 1,15 för 100 simuleringar med hög volatilitet i buffertfondens avkastning.

Vid en överskottsutdelning vid en balanstalsnivå på 1,15 hamnar nu en del simuleringar i balanseringsperioder till skillnad från simuleringarna med lägre volatilitet som visas i Figur 4. I 8 av de 100 simuleringarna påbörjas en eller flera balanseringsperioder. I simuleringen som är den heldragna svarta linjen sänks pensionen som mest med 20 procent. Detta ska ställas i relation till att utgifterna för inkomstpensionerna vid samma tidpunkt är 40 procent högre än utan gas. Den svarta, streckade linjen i Figur 13 visar alltså att utgifterna för inkomstpensionsutbetalningarna är 40 procent högre trots att bromsen har sänkt pensionen med 20 procent. Samma simulering har år 2073 sin maximala överskottsutdelningseffekt, utgifterna för inkomstpensionen är det året nästan 150 procent högre än utan gas.

Figur 13. Ökning av inkomstpensionens årliga utgifter vid utdelningsnivå 1,15 och med högre volatilitet i buffertfondens avkastning, procent. En simulering, den svarta streckade linjen, är utanför skalan med ett maxvärde på 150 procents utgiftsökning för inkomstpensionen.

Utgiftsökningen för mediansimuleringen med högre volatilitet överstiger 5 procent 2044 och 10 procent 2059. 10 år senare stabiliseras medianvärdet runt 15 procent.

Det är svårt att värdera hur pass mycket slutsatser man kan dra av simuleringarna med högre volatilitet. Högvolatilitetssimuleringarna ger en högre utgiftsökning för inkomstpensionen än de vanliga simuleringarna. Vilken variant speglar bäst verkligheten? I AP-fondernas början på 1960-talet var alla tillgångar placerade i obligationer med låg risk och volatilitet. Framåt 1980-talet började man även göra investeringar i svenska aktier. Alltsedan det nya pensionssystemet infördes har AP-fonderna en högre andel aktier och fonder än tidigare, vilket har avspeglat sig i högre genomsnittlig avkastning än tidigare men också högre volatilitet.

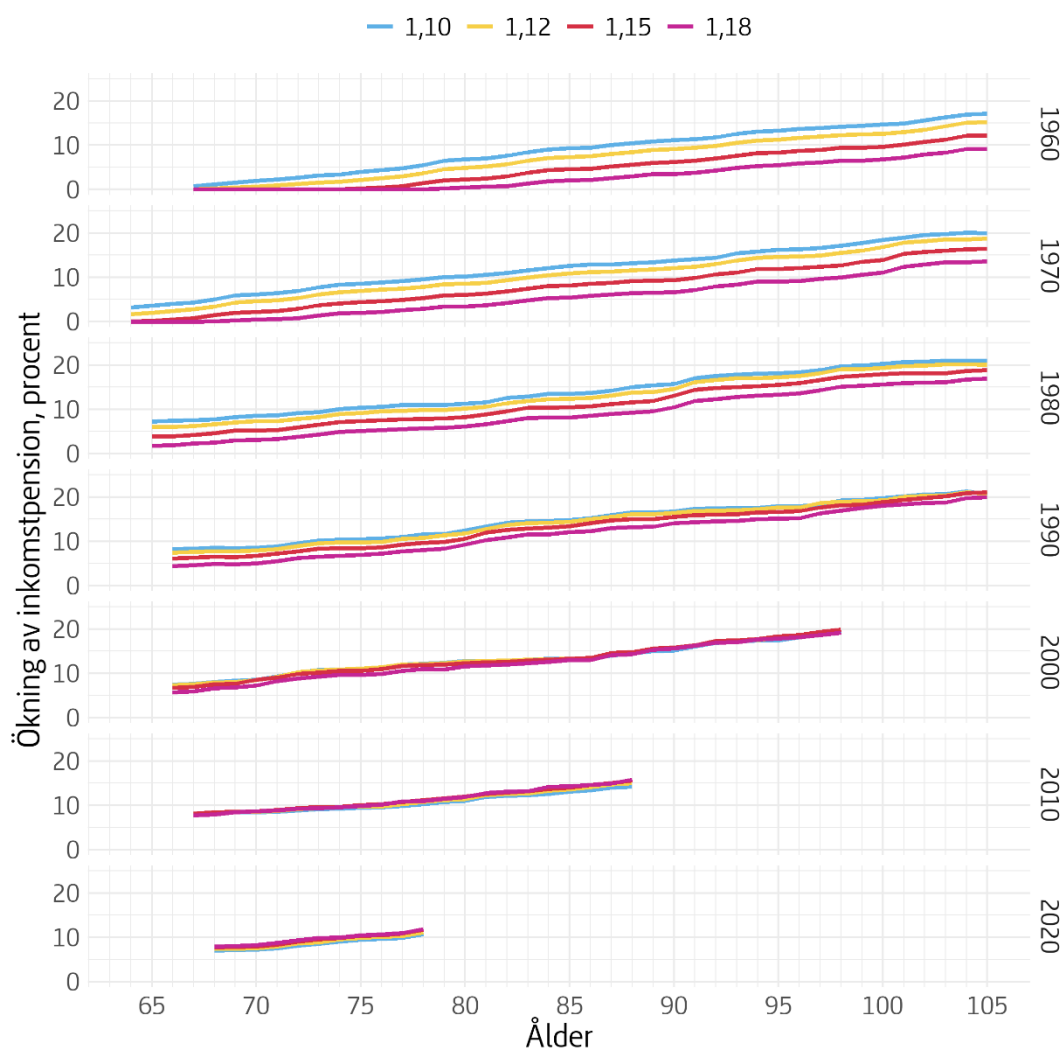
I simuleringarna med högre volatilitet är det nog oftare så att perioder med hög avkastning och efterföljande perioder med låg avkastning är för långa på bekostnad av "genomsnittliga" avkastningsperioder. Sett till historien är det oftare så att en period med hög avkastning följs av ett fåtal år med låg (eller jättelåg) avkastning och att det däremellan är ganska många "mellanår". Detta fångas nog inte på ett bra sätt av antagandena i de 100 simuleringarna.

Inkomstpensionsökning för olika generationer och olika åldrar

Fram tills nu har endast den totala utgiftsökningen visats som ett mått på hur mycket en överskottsutdelning påverkar inkomstpensionen. I själva verket så påverkar den olika beroende på när den inträffar. En utdelning som endast sker ett enda år påverkar alla med inkomstpension samt alla som har en pensionsbehållning det året. En gas som påverkar en 20-åring kan alltså påverka utgifterna för inkomstpensionen nästan 90 år framåt i tiden.

Detta avsnitt beskriver hur mycket högre inkomstpensionen blir i de olika simuleringarna uppdelat på några utvalda årskullar samt åldrar. I Figur 14 visas hur inkomstpensionen påverkas beroende på val av överskottsutdelningsnivå.

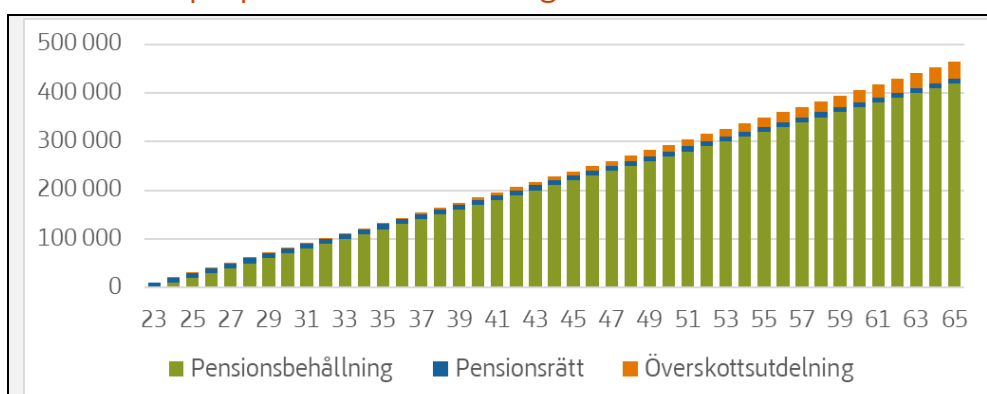
Figur 14. Ökning av inkomstpension för olika födelseår och åldrar överskottsnivåer. De heldragna linjerna är medianvärdet av 100 simuleringar.

Valet av hur högt balanstalet ska vara innan överskottsutdelning ska ske har störst betydelse för när överskottsutdelningen ska påbörjas. För födda 2000 och senare är det inte särskilt stora skillnader mellan de olika balanstalsnivåerna, men för en person född 1980 och tidigare skiljer sig inkomstpensionen cirka 5–7 procent mellan alternativen 1,10 och 1,18. Fullt infasad (för födda på 2010-talet) är startpensionen cirka 7–8 procent högre än utan någon gas och stiger till strax över 20 procent högre vid 100 års ålder.

I faktarutan nedan finns ett räkneexempel på varför inkomstpensionen har som lägst ökning i lägre åldrar som pensionär jämfört med högre åldrar.

Räkneexempel på överskottsutdelningens effekter

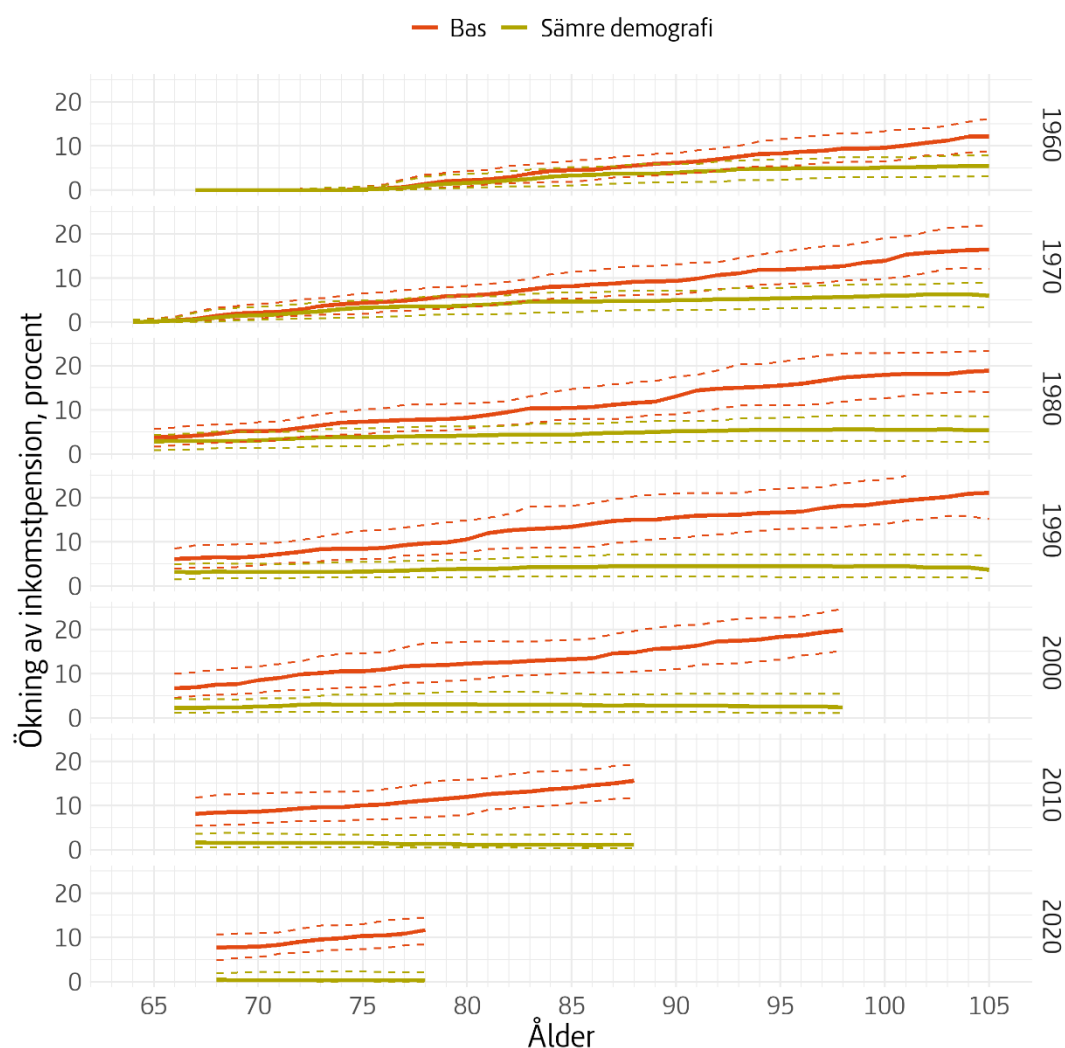

I räkneexemplet startar individen sitt arbetsliv vid 23 års ålder och träder ur arbetsmarknaden vid 65 års ålder, inflationen är 0 procent och genomsnittsinkomstens ökning är också 0 procent. Varje års pensionsrätt är 10 000 kronor (blå i figuren) och överskottsutdelningen 0,37 procent per år. Vid 65 års ålder är pensionsbehållningen 420 000 kronor (grön stapel) eftersom arbetslivet varat i 42 år. Överskottsutdelningen uppgår till cirka 33 000 kronor (orange i figuren). Därmed ökar pensionsbehållningen med strax över 7,9 procent om överskottsutdelningen är 0,37 procent om året i 42 år.

När individen i exemplet får sin första pensionsutbetalning vid 65 års ålder är den alltså 7,9 procent högre med överskottsutdelning. Hur kan detta öka och bli ännu högre vid 100 års ålder? Svaret på detta är att pensionsrätterna inte längre tjänas in. Nu ökar istället pensionsutbetalningens årliga följsamhetsindexering med 0,37 procent. För en 100-åring som gått i pension vid 65 års ålder sker detta 35 gånger vilket ger ett extra tillskott på cirka 14 procent ($1,0037^{35} = 1,14$). Överskottsutdelningen i exemplet ger alltså 8+14 procent extra pension till en hundraåring om den uppgår till 0,37 procent om året.

I alternativet med en sämre demografisk utveckling blir inkomstpensionens ökning betydligt lägre, se Figur 15. Den är som högst cirka 6 procent för mediansimuleringen jämfört med basalternativets 22 procent som använt SCB:s befolkningsframskrivnings huvudalternativ. Födda på 2000-talet och framåt får i väldigt liten utsträckning ta del av överskottsutdelningar på grund av att balanstalet inte längre överstiger 1,15 i många av simuleringarna, se Figur 8.

Figur 15. Ökning av inkomstpension för olika födelseår och åldrar med sämre demografisk utveckling. Båda alternativen har 1,15 som utdelningsgräns. Den heldragna linjen är medianvärdet av 100 simuleringar, den övre streckade linjen den 75:e percentilen och den undre streckade linjen 25:e percentilen.

Slutligen visas ökningen av inkomstpensionen för alternativet med högre volatilitet i buffertfondens tillgångar. Medianvärdet för ökningen av inkomstpensionen är cirka 5 procent högre i alternativet med högre volatilitet för de som är 85 år och äldre och födda på 1980–2000-talet. I övrigt är nivåerna mellan hög och basalternativets volatilitet ganska lika.

Figur 16. Ökning av inkomstpension för olika födelseår och åldrar med högre volatilitet i buffertfonden. Båda alternativen har 1,15 som utdelningsgräns. Den heldragna linjen är medianvärdet av 100 simuleringar, den övre streckade linjen den 75:e percentilen och den undre streckade linjen 25:e percentilen.

